

E-kierrättäminen
Kehity mukana -
kierrätys tehostuu

Matkustaminen
Selvitä tarjonta -
valintasi merkitsevät

Energiatehokkuus
Panosta suunnitteluun -
huomaat tehokkuuden

**MEDIA
PLANET**

N:o 2 / Maaliskuu 2010

TIEDOSTAVA KULUTTAJA

10

PIENTÄ TEKOA

JOILLA VOIT
VAIKUTTA

AUTA
HATIA
VASTAAMALLA
KYSELYMME

TUNNE VASTUUSI

Minttu Mustakallio: Utta ei aina tarvitse ostaa.

Maria Sid
Julkinen liikenne on
ollut suuri ja merkit-
tävä osa elämäni

KUVA: DANIELA PERSSON

Mikko Kuustonen
Kansallisjärjestöt
tekevät auttamisen
helpoksi

KUVA: DANIELA PERSSON

Kierrätä kännykkäsi
saat rahat tilillesi
24 tunnin kuluessa!

**KIERRÄTÄ
KÄNNYKKÄ.FI**

Nyt kierrättämisestä maksetaan!

HAASTEITA

”Valistus on viritetty, järki hyvä herätetty.” Vanhan kansanlaulun ajatukset kuvaavat hyvin ympäristötietoisuuden kasvua. Vastuullisuus ympäristöstä on **lisääntynyt huimasti** 2000-luvulla.

Omilla valinnoilla on väliä

Kulutustottumusten viiherryttäminen ei ole enää pienen marginaaliryhmän toimintaa. Yhä useampi meistä haluaa vaikuttaa arkisilla valinnoillaan.

Huolesta tietoon

1 Tietoisuus on lisääntynyt, mutta tietoa ei ole liikaa. Taloustutkimuksen Ilmastotalkoille viime vuonna tekemästä tutkimuksesta kävi ilmi, että yli 70 prosenttia vastanneista suomalaisista haluaisi tehdä jotain ilmastomuutoksen ehkäisemiseksi, muttei tiennyt mitä se olisi. Huoli on suuri, mutta kuluttajan vaikuttamismahdollisuuksista tarvitaan edelleen roimasti lisää tietoa.

Sinulla on valtaa - vaikuta lompakollasi

2 Kuluttajalla on valtaa. Oma lompakko on tehokas vallankäytön väline. Siinä missä kansainväliset neuvottelut kompuroivat ja lainsäädäntö laahaa, kuluttajalla on mahdollisuus päättää kukkarollaan.

Markkinoilla tarjotaan sitä, mitä siellä kysytään. Eettisemmin tuotettujen tuotteiden menestystarina Suomessakin osoittaa, että kun sopiva kanava löytyy, kestäviä valintoja myös tehdään. Meillä on saatavilla jo vähintään 1 400 erilaista eettisempää tuotetta. Monia niistä saa useimmista lähikaupoista.

Etsi merkkejä - helpotat valintojasi

3 Kuluttajan arkipäivän valintoja helpottamaan on kehitetty erilaisia ympäristömerkkejä. Ne tarjoavat puolueetonta tietoa tuotteiden ympäristövaikutuksista ja ohjaavat tuotteiden valmistusta ja kulutusta ympäristön kannalta kestävämpään suuntaan. Suomessa merkeistä tunnetuin lienee joutsenestaan tuttu Pohjoismainen ympäristömerkki.

Koko Euroopan unionin alueella käytössä on EU:n ympäristömerkki EU-kukka. Muitakin hyviä kuluttajan valinnoissa helpottavia merkkejä on, kuten esimerkiksi Luomu - valvottua tuotantoa -merkki. Merkinikkareiden ongelma on ympäristövaikutusten kokonaisuuden vaikea arvioida-

“Kestävä kehitys on mahdollista. Tuetaan sitä pienin, mutta merkittävien valinnoin joka päivä!”

Paula Lehtomäki
Ympäristöministeri
KUVA: VALTIONEUVESTO

vuus. Esimerkiksi tuotteen suurin hiilijalanjälki voi syntyä jo pellolla - tai sitten autolla tehdyn kauppamatkan aikana.

Vaadi vastuunkantoa myös valtaapitäviltä

4 Vaikka valinnoilla on väliä, vastuuta ei sysätä yksin kuluttajalle. Kotimaassa ja kansainvälisesti tehdään jatkuvasti ratkaisuja ja päätöksiä, joiden tarkoitus on ohjata tuotantoa ja kulutusta ympäristöä säästäväm- pään suuntaan. Joitakin asioita voidaan ratkaista vain lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten keinoin.

Julkinen sektori on itsekin suuri kuluttaja. Julkisia hankintoja tehdään Suomessa vuosittain noin 27 miljardin euron arvosta. Siksi periaatepäätösasolla on hyväksyty toimenpiteet, joilla julkisten hankintojen ympäristöllistä kestävyttä parannetaan. Jos kunnat liittyvät työhön mukaan, kotimaisten ”vihreiden markkinoiden” koka voidaan tuntuvasti kasvattaa.

Kestävä kehitys on mahdollista. Tuetaan sitä pienin, mutta merkittävien valinnoin joka päivä!

SUOSITTELEMME

Maria Sid
Näyttelijä, ohjaaja,
juontaja

SIVU 4-5

KUVA: CHARLOTTE EST-
MAN-WENNSTRÖM

“Paitsi, että julkisilla kulkeminen säästää aikaa ja luontoa, on mukavaa kun ei tarvitse tuhlata aikaa, rahaa ja energiaa parkkipaikan etsimiseen.”

Kierrätä vanha auto s. 9

1. Ainoastaan romutustodistuksella ajoneuvon saa myös lopullisesti pois rekisteristä ja omistajan vastuu päättyy.

Asenne kierrätykseen s. 11

2. Unto Kytön mukaan lajittelu on asennekysymys: sen oppii jos haluaa.

MEDIA PLANET

Autamme lukijoitamme onnistumaan!

TIEDOSTAVA KULUTTAJA N:O 2,
MAALISKUU 2010

Julkaisija:

Suomi Mediaplanet Oy
Unioninkatu 18, 00130 Helsinki
Liiketoimintajohtaja: Sauli Asikainen
Toimituspäällikkö:
Eveliina Hämäläinen
Layout: Lii Treimann
Business Developer:
Edvard Groundstroem

Vastuussa tästä numerosta

Projektipäällikkö:

Lotta ”muru” Merenmies
Puhelin: 09-565 84 016
S-posti:
lotta.merenmies@mediaplanet.com

Jaetaan Helsingin Sanomien liitteenä
30.03.2010

toimitus@mediaplanet.com
www.mediaplanet.com

Mediaplanetin liikeideaa on luoda yhteistyökumppaneilleen uusia asiakkaita. Konseptimme perustuu korkealaatuisen toimitukselliseen sisältöön, joka saa lukijamme toimimaan.

Klikkaa perinnemaisema kuntoon: vr.fi

Osta junalippusi netistä. Lahjoitamme 10 senttiä jokaisesta nettiostosta Suomen luonnonsuojeluliitolle perinnemaisemien kunnostukseen.

Yhteisellä matkalla

INSPIRAATIO

VINKKI

TEKO

1

VAIHDA
VIHREÄÄN

MITÄ OSTOKSESI KERTOAVAT?

* Kuluttajilla on kysynnän ja tiedostamisen vastuu. Lompakolla äänestämisen on erittäin tehokas keino lähettää palvelujen ja tuotteiden tuottajille viestiä kestävästä kehityksestä. Harkitse siis viisaasti mihin rahasi kuluvat - sillä valintasi muokkaavat koko tuottajapuolen käsitystä oikeanlaisten tuotteiden kysynnästä.

KUVAT: ISTOCK.COM

Ympäristölle ystävällistä energiaa **PKS VIHREÄ**

PKS VIHREÄ -sopimus on ekologisesti ajateltavan ihmisen ratkaisu, jolla voit omalta osaltasi vaikuttaa elinympäristösi tilaan. **PKS VIHREÄN** sähköenergia on tuotettu uusiutuvilla energialähteillä: bioenergialla, tuulivoimalla ja vesivoimalla ja sille on myönnetty Suomen luonnonsuojeluliiton ympäristömerkki. Hinta sisältää **Ekopennin** (0,17 snt), joka käytetään ympäristön hyväksi.

Lue lisää ja tee vihreän sähkön sopimus www.vihreasahko.fi tai soita 0800 98 093.

ILOSAARIROCK

ILOSAARIROCK energisoit vihreällä sähköllä

Suomen vihrein, vehrein ja viihtyisin rock-festari Ilosaarirock käyttää lähes kaiken kuluttamansa sähkön PKS:n vihreänä sähköinä.

"Ympäristötietoinen toiminta on meille tärkeää monestakin syystä. Sen on oltava hyväksyttävää niin festarilla kävijöiden, lähiympäristön asukkaiden kuin yhteistyökumppaneidenkin näkökulmasta. Näinkin suuren tapahtuman järjestäminen kuormittaa ympäristöä ja siksi pyrimme jatkuvasti etsimään uusia keinoja, joilla voimme pienentää omaa hiilijalanjälkeämme ja ympäristön kuormitusta."

Markku Pyykkönen, toiminnanjohtaja
Joensuun Popmuusikot ry

EKO
SUOMEN LUONNONSUOJELU-
LIITON SERTIFIOIMA EKOENERGIA

Pohjois-Karjalan Sähkö Oy
Rantakatu 29, 80100 Joensuu
Puh. 0800 98093 · www.pks.fi

INSPIRAATIO

Kysymys: Kuinka kiireinen ja suosittu näyttelijä, ohjaaja ja juontaja liikkuu sulavimmin paikasta toiseen?

Vastaus: Maria Sid liikkuu paikasta toiseen julkisilla – nauttien joka hetkestä.

Maria Sid rakastaa kulkea julkisilla!

MUUTOS

VASTUULLINEN LIIKKUMINEN

Helsingin raitiovaunut ja bussit ovat seuranneet näyttelijätär Maria Sidiä läpi elämän, ja tänäkin päivänä hän liikkuu paikasta toiseen mielellään julkisilla liikennevälineillä. Maria kertoo nauttivansa julkisen liikenteen tarjoamista elämäntarinoista.

- Olen käyttänyt ja hyödyntänyt Helsingin - ja nyt myös toisen kotikaupunkini Tukholman - julkista liikennettä koko elämäni. Olen kasvanut sen mukana ja kokemuksia on huikkea paljon, Maria sanoo.

Nykyään on esimerkiksi hassua huomata, että matkustin lapsena samoilla busseilla ja bussilinjoilla, joilla vielä tänäkin päivänä kuljen. On myös mahtavaa huomata ja nähdä kuinka samat ihmiset kasvavat ja muuttuvat vuosi vuodelta, vanhuksat vanhenevat ja lapset aikuistuvat. Julkinen liikenne on täynnä ihmisiä ja tarinoita, ei ainoastaan kulkuneuvoja, joilla mennään sinne ja tänne. Minulle julkinen liikenne on ollut suuri ja merkittävä osa elämäni, Maria kuvailee.

Ihanaa kun ei tarvitse itse ajaa

Maria Sid työskentelee Helsingin lisäksi parhaillaan myös Tukholmassa. Suurkaupungeissa on hänen mielestään rentouttavaa, jos ei itse tarvitse tarttua autonrattiin ja lähteä liikenteeseen stressaamaan.

- Paitsi, että julkisilla kulkeminen säästää aikaa ja luontoa, on mukavaa kun ei tarvitse tuhata aikaa, rahaa ja energiaa parkkipaikan etsimiseen. Se on suuremmissa kaupungeissa todella aikaa vievää puuhaa. Olen varsinkin aikuisiässä alkanut arvostaa sitä, että ei tarvitse ajaa autoa itse. Julkisilla pääsee nauttimaan muiden seurasta, seuraamaan ympäristöään ja perillekin pääsee nopeammin kuin omalla autolla. Metro on mielestäni todella kätevä liikuntamuoto kaupungissa, Maria kehuu.

Yhdistä liikkussa hyöty ja huvi

Maria käyttää harvoin autoa Helsingin keskustassa liikkuaan, mutta bussilla ja ratikalla tulee liikuttua sitäkin enemmän.

- Helsingissä julkinen liikenne on saatu toimimaan todella hyvin. Joka paikkaan pääsee helposti. Itse pidän

”Suurella osalla meistä länsimaisista kuluttajista on varaa tarkistaa asenteitamme ja jalostaa omaa etiikkaamme.”

Maria Sid
Näyttelijä, ohjaaja,
juontaja

siitä, että voi yhdistää hyödyn ja huvia - tapanani on usein matkustaa osa matkasta jollakin julkisella kulkuvälineellä ja sitten kävellä loppumatka. Se toimii hyvin ja on myös hyvä liikuntamuoto, suosittelee Maria.

Nostalgiaa ratikassa, bussissa tai junassa

Julkisella liikkumiseen liittyy Sidin mukaan myös menneen ajan nostalgiaa. Näyttelijättären ja suosikkijuontajan lempimatkustusmuoto on kuitenkin juna.

- Raitiovaunulla matkustaminen voi olla nostalgiatrippi, kuten jokin bussireittikin voi tuoda muistoja mieleen vaikkapa lapsuuden ajoista. Eniten rakastan kuitenkin junalla matkustamista. Tunnen itseni silloin rauhalliseksi ja levolliseksi. Suuri unelmani olisikin matkustaa joku päivä Idän Pikajunalla - sillä matkustaminen Euroopan halki Orient Expressillä, se vastaa olisi jotakin!

Runsaasti vaihtoehtoja ja vinkkejä liikkumiseen:

■ Internetissä on tarjolla monta eri aikataulu- ja reittipalvelua, jotka sisältä-

vät koko maan julkisen liikenteen aikataulut.

■ Matka.fi etusivulla on myös nähtävissä julkisen liikenteen poikkeustiedotteet. Lisäksi palvelussa on mukana 21 kaupungin paikallisliikenteen aikataulut.

■ Julkisen liikenteen aikatauluja ja tiedotteita voi tilata niin matkapuhelimeen, kuin radioon ja navigaattoriinkin.

■ Kevyen liikenteen reittioppaasta osoitteesta www.kevytliikenne.ytv.fi voi valita itselleen pyöräilyreitit li- säksi reititystavan - eli haluaako esimerkiksi pyöräillä asfaltilla tai soratiellä.

■ Osoitteesta www.liikenteeseen.fi voi käydä katsastamassa missä on ruuhkaa ja mikä reitti on sillä hetkellä nopein. Samasta osoitteesta löytyvät myös tiesäähavainnot ja reittihaku.

■ Helsingin seudun liikennekin selviää internetin valtateiltä. Helpolla haulilla löytyvät kevyen ja joukkoliikenteen aikataulut, bussilinjooppaat sekä tietoa matkalipuista ja hinnoista.

DANIELA PERSSON

toimitus@mediaplanet.com

Joukkoliikenne on nyt HSL

Helsingin seudun liikenne järjestää joukkoliikenteen Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten, Keravan ja Kirkkonummen alueilla. Tavoitteenamme on tarjota pääkaupunkiseudun asukkaille entistä joustavampaa joukkoliikennettä. Siinä riittää tekemistä, mutta niin pitääkin!

Helsingin seudun liikenne
Helsingforsregionens trafik

www.hsl.fi

TYKKÄÄN RATIKOISTA
Julkinen liikenne on täynnä ihmisiä ja tarinoita, ei ainoastaan kulkuneuvoja, joilla mennään sinne ja tänne.

KUVA: DANIELA PERSSON

“NÄIN ME KULJEMME”

1. Mikä on kulkuneuvosi, ja miksi käytät juuri sitä?
2. Mitä hyviä ja huonoja puolia on matkustustavassasi?

Antti Orasvuo
Yrittäjä

1. Asun Lahdessa, mutta työpaikkani on Helsingissä, joten juna on minulle paras vaihtoehto. Se kestää vain tunnin, eli se on nopea ja sen lisäksi edullinen. Juna on myös matkustustapana paljon mukavampi kuin bussi tai oma auto.

2. Huono puoli on se, että pitää elää aikataulujen mukaan. Juna saattaa kulkea usein, mutta aikatauluista on aina riippuvainen. Junalla matkustamisen hyvä puoli on se, ettei tarvitse ajatella - voi vain nauttia kyydistä. Ajan voi käyttää hyväkseen ottamalla torkut tai tekemällä vaikkapa töitä.

Heidi Rundt
Projektipäällikkö

1. Kuljen ratikalla kotoa töihin ja töistä kotiin. Se on helppo, kulkuyhteydet ovat hyvät eikä tarvitse tuhlata aikaa parkkipaikan etsimiseen. Auton käyttö keskustassa on muutenkin vaikeaa. Mukavuus ja ekologisuus ovat myös plussaa.

2. Ratikalla matkustamisessa on se huono puoli, että sitä on riippuvainen aikatauluista, eikä ratikassa voi myöskään kuljettaa kauheasti tavaraa. Parasta siinä on se, että meille on tullut ystäväni kanssa tavaksi sopia treffit ratikkapysäkeille. Kiireinen elämäntapa rajoittaa sosiaalisia suhteita, joten ”hetki ratikassa” töihin mennessä ja töistä tullessa on meidän yhteistä aikaa.

Lauri Rajamäki
Myyntipäällikkö

1. Liikun pyörällä kesät ja talvet, tuiskussa ja tulessa, koska keskustassa asuessa työmatkan taittaa nopeimmiten pyörällä. Se on myös ekologinen valinta ja tulee erittäin halvaksi. Julkisilla kun kulkee, täytyy odotella vuoroja, pyöräillessä saa luoda oman aikataulunsa.

2. Talvella on luonnollisesti vaikeampaa pyöräillä lumessa, ihmiset tuppaavat kävelemään pyöräteillä ja häiritsevät siten pyöräilijöiden liikennettä. Pyöräileminen on myös hankalaa sateessa, mutta toisaalta pyöräillessä saa raitista ilmaa, se on loistava pristys aamulla ja pyöräilyteillä voi tavata ihmisiä, vaikka vain tervehtiessä muita pyöräilijöitä.

AJASSA

TEKO

3

MUUTA
KULUTUSTASI

Suunnittele talosi energiaa säästäväksi

Kaikki lähtee arkkitehdin pöydältä, johtava energia-asiantuntija Kimmo Rautiainen opastaa.

- Talon kokonaisuus kannattaa suunnitella järkevästi ja energiatehokkaasti arkkitehtuurillisesti, rakenteiltaan sekä sähkö- ja lvi-järjestelmiltään. Yksittäisiin rakennusosiin kuten seinän lämpöarvoon ei kannata kiinnittää liikaa huomiota. Jo talon muodossa ja ikkunoiden suuntauksessa päätetään paljon rakennuksen energiankulutuksesta, Rautiainen selittää.

Eristä erinomaisesti

Talo kannattaa eristää määrysten minimitasoa paremmin. Tämän suomalaisrakentajat ovat useimmiten tehneetkin. Pienellä lisäpanostuksella päästään matalaenergiatasoon.

Hanki taloon hyvät ikkunat. Eri ikkunamalleja voi nyt vertailla aikaisempaa paremmin, kun valmistajat ilmoittavat niistä lämpöarvon lisäksi myös ilmatiiviyyden ja auringonsäteilyn päästävyuden.

Rautiainen suosittelee tekemään ilmatiiviin talon, jossa ilmanvaihto hoidetaan koneellisesti lämmön talteenotolla. Eri tilanteisiin sopiva valaistus on hyvän sisäilman ohella tärkeä viihtyvyydestä. Kaikissa lämmitysjärjestelmissä on sekä hyviä että huonoja puolia. Varaava takka kannattaa aina laittaa lisäksi.

JOUNI SUOLANEN

toimitus@mediaplanet.com

Säästä energiaa - lisää terveyttä ja hyvinvointiasi

Kysymys: Miten minä voin elää mahdollisimman energiatehokkaasti ympäristöä kunnioittaen?

Vastaus: Kiinnittämällä huomiota erityisesti asumiseen, liikkumiseen ja ruokaan. Niistä syntyy kolme neljäsosaa kulutuksen kasvihuonepäästöistä.

Jokainen voi omilla toimillaan säästää energiaa vaikka millä mitalla. Nyt energiaa menee "harakoille" isot määrät rakennuksissa, liikenteessä ja päivittäisessä kulutuksessa. Keskeiset kohteet, joihin jokainen voi vaikuttaa omilla valinnoillaan, ovat asuminen, liikkuminen ja ruoka. Loppu koostuu kaikenlaisesta muusta kulutuksesta kuten esimerkiksi vaatteista, jätteistä, terveydenhuollosta ja kulttuurista.

- Kukin pystyy säästämään kaikilla näillä sektoreilla. Silti kaikkein vaikuttavin teko on osallistua jollain tavalla yhteiskunnalliseen toimintaan esimerkiksi kansalaisjärjestöjen tai poliittisten puolueiden kautta. Siten voi vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin, jotta ilmastoystävällinen ja energiaa säästävä arki olisi helppoa, halpaa, hauskaa ja automaattista.

Ihmisten käyttäytymistä voidaan ohjata erilaisilla kepeillä ja porkkanoilla kuten veroilla, maksuilla, taloudellisilla kannustimilla ja lain-säädännöllä, Luonto-Liiton pääsihteeri Leo Stranius toteaa.

Mittaa kulutuksesi ja vaikuta käytännössä

Asunnon koko liittyy pitkäjänteiseen elämän suunnitteluun, mutta

LEO STRANIUS. Yksilön vaikuttamismahdollisuudet ovat suuret. Kulutustottumukset ovat helppo tapa vaikuttaa, mutta kansalaisjärjestötoimintaan osallistuminen on kaikkein vaikuttavinta laajemmalla mielessä. KUVA: SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO

asunto vaikuttaa merkittävästi energiankulutukseen. Iso osa kodin kulutuksesta aiheutuu lämmityksestä.

Sähkönkulutuksen suurimmat energiasyöpöt ovat valaistus, viihde-elektronikka ja kodinkoneet.

LEO STRANIUKSEN ENERGIIVINKIT

Suosi pientä elektroniikkaa

1 Isojen pöytätekoneiden sijaan suosi kannettavia, ero sähkönkulutuksessa on helposti kymmenkertainen. Iso taulutelevisio on energiasyöppö. Lataa musiikki suoraan netistä mp3-soittimiin. Lue lehti ja kirjat netistä tai sähköisistä lukulaitteista.

Vaihda vanhat kodinkoneet uusiin

2 Vaihda pian vanhat, jatkuvas-ti päällä olevat kodinkoneet uusiin ja hanki mahdollisimman energiatehokkaita laitteita. Uuni ja

liesi ovat varsinaisia energiasyöpöjä - suosi ruuanvalmisuudessa mikroaaltouunia ja kiehuaa perunavesi ensin vedenkeittimellä. Vaihda liesi induktiolieteen. Stereolaitteet voit kuunnella "loppuun".

Säästä vettä ja vaatteita

3 Käy nopeasti suihkussa sen sijaan että lutraat siellä 10-15 minuuttia. Säästät rahaa ja aikaa. Pese pyykki 30 asteessa - puhdasta tulee ja energiaa säästyy. Jätteet ja vaatteet kannattaa kierrättää sekä suosia kirpputoreja ja käytettyjä tavaroita.

- Vaikuttavimpia tekoja, mitä yksilö voi tehdä kerros- ja omakotitaloissa, on oman sähkösuorituksen vaihtaminen fossiililla polttoaineilla tuotetusta sähköstä uusiutuvalla bioenergialla tuotettuun. Meille tulee kotiin tuulisähköä. Voin lämpimästi suositella sitä muillekin, Stranius kannustaa.

- Sähköyhtiöstä tulee lasku neljä kertaa vuodessa ja kerran vuodessa tasauslasku. Tämä on vähän sama kuin se, että saisimme ruokaostoksistamme arviolaskun neljä kertaa vuodessa ja tasauslaskun sitten vuoden lopussa. Mitä et mittaa, sitä et voi hallita. Minulla on asennettuna mittari, jonka avulla pystyn seuraamaan verkosta reaaliaikaisesti asuntoni sähkönkulutusta, Stranius kertoo.

Valitse oikein - lisää terveyttä

Suomalaiset syövät Straniuksen mukaan liikaa eläinproteiinia ja eläinrasvoja sekä liian vähän kasviksia. Liikenteen päästöt ovat Suomessa viidesosa kaikista päästöistä. Sillä, liikkuko omalla autolla vai joukkoliikenteellä ja pyörällä, on iso merkitys. Stranius itse harrastaa pyöräilyä hyötyliikunnan muodossa kesät talvet.

- Ilmastoystävälliset valinnat ja energiatehokas elämä lisäävät monella tavalla ihmisten tyytyväisyyttä ja hyvinvointia. Ne ovat myös terveellisiä ja useimmiten taloudellisesti kannattavia.

JOUNI SUOLANEN

toimitus@mediaplanet.com

Motiva

www.motiva.fi

Järkeviä ratkaisuja energia- ja materiaalitehokkuuteen

INSPIRAATIO

TEKO
4
ANNA HYVÄN
KIERTÄÄ

AIDOSTI HYVÄÄ
YK:n hyväntahdonlähettiläs Mikko Kuustonen suhtautuu armollisesti kaikkeen toimintaan, jossa etsitään tapoja välittää toisista.
KUVA: TANJA AHOLA

Kuluta eettisesti - kunnioita luontoa ja ihmistä

Kysymys: Mikä on tärkeää Mikko Kuustosen kaltaiselle hyväntekijälle, jolla myös eettiset kulutusarvot painavat?
Vastaus: Intohimoisena kehitysyhteistyön sanansaattajana hän pohtii tarkasti arvojaan sekä mitä ja mihin kuluttaa.

NÄIN ONNISTUIN

EETTINEN KULUTTAJA

Eettinen kuluttaminen ja kehitysyhteistyö kulkevat käsi kädessä - yksi on toisen edellytys.

- Ei ole yhdenlaista eettistä kuluttajaa. Itse olen erilainen kuin 20 vuotta sitten, sillä tieto on muuttanut elämää. Nuorempa olin kuin hamsteri tai harakka, joka keräsi kaiken mikä kiiltää. Eettinen kuluttaminen ei ole suorittamista tai sankaruutta - se on ajattelu- ja toimintatapa. Kyse on myös taistelusta kyynisyyttä vastaan, jotta ympärille voisi rakentaa jotain aidosti hyvää.

Elämää turhamaisuuden huipulla

Kitara voi jonkun mielestä olla turha ostos, mutta muusikolle se on työkalu, vaikka onkin usein uhanalaisista puulajeista valmistettu. Yleisesti turhien tavaroiden hankinta on kuitenkin aina "muodissa".

- Turhamaisuuden kulttuuri on vahva, mielihyvää hankitaan materian kautta. Se on surullista. Uskon, että aineettomat - eettisesti kestävä - lahjat ja palvelut tulevat nostamaan päätään. Miten mah-

"Suurella osalla meistä länsimaisista kuluttajista on varaa tarkistaa asenteitamme ja jalostaa omaa etiikkaamme."

Mikko Kuustonen
Säveltäjä, sanoittaja, esiintyvä artisti
KUVA: RIITTA SOURANDER

tavaa onkaan saada lahjaksi hierontaa tai kuten itse sain 50-vuotislahjaksi Unicefin "pehmeän paketin" työkavereilta, jossa oli mm. poliorokotteita hädänalaisille lapsille Afrikkaan. Itse ilahdun siitä enemmän kuin Aallon maljakosta.

Eettinen kuluttaja on sellainen joka tekee ekologisia päätöksiä, mutta kunnioittaa myös luontoa ja pyrkii tekemään kestäviä ratkaisuja.

- Eettisyyden pitäisi näkyä arjen tekemisissä. Kun menee kahvilaan tai kauppaan, on hyvä harkita mielitekoja ja pohtia arvojärjestystä. Toivoisin, että tavaran ostamista mietittäisiin enemmän avioliittokaavan lailla: Tahdotko sinä, Mikko, ottaa tämän maljakon, ja elää sen kanssa seuraavat 50 vuotta?

Yritykset elävät kuluttajilla
Kuustonen on matkoillaan kehitysmaihien tutustunut paikallisiin työolosuhteisiin ja tehtaisiin, joissa kansainvälisten yritysten mas-

satehotuotanto kukoistaa.

- Suuryritykset syntyvät ja elävät meidän kulutuksellamme, joten on tärkeää valita tarkkaan mitä ratkaisuja ja valintoja itse teemme. Kysymällä ja olemalla tietoisia kuluttajia saamme yritykset käyttäytymään eri tavalla.

Hyvä esimerkki on esim. lapsityövoima alihankintaketjuissa - aihe, joka nousee nykyään tosi herkästi esiin - on median ansiosta tullut kuluttajien tietoisuuteen.

Kun kansainvälinen yritys menettää kasvonsa, kuten eräs öljyfirma 1990-luvulla Afrikassa satuneen selkkauksen vuoksi, sillä on laajalle ja pitkälle ulottuvat seuraukset, vaikka syytä yhtiön epäsuosioon ei ehkä enää muistettaisikaan. Yrityksille on nykypäivänä erityisen tärkeää ylläpitää eettisesti ja ekologisesti hyvää mainetta.

- Suuryritykset ovat valtavan paineen alla. Niiden tulisi olla "läpinäkyviä", jotta niihin voi luottaa. Monet yritykset, kuten suuret urheiluvaatevalmistajat, ovat

tajunneet tämän ja tehneet isoja siirtoja, jotta heidän halpatyöllä valmistetut urheilutossunsa tehtäisiin - näkyvästi - eettisesti oikein ja samalla rahaa säästäen.

Hyväntekeväisyyttä omien mahdollisuuksien mukaan

Kuustonen suhtautuu armollisesti kaikkeen sellaiseen toimintaan, jossa etsitään tapoja välittää toisista - "cityhippeily" kun voi helposti kääntyä pelkäksi snobismiksi. Jokaisen ei tarvitse olla aktiivinen anarkisti toimiessaan paremman maailman puolesta. Erilaiset järjestöt helpottavat asiaa ja kaupassa moni valinta on tehty helpoksi reilun kaupan, direktiivien ja eettisten tuotemerkkien kautta.

- Kansallisjärjestöt tekevät auttamisen helpoksi. Hyvän mielen voi myös saada vaikkapa kummitoiminnasta. Yrityksetkin harrastavat "kasvojenkohotusta" osallistamalla kampanjoihin. Kuka tahansa voi tukea parempaa maailmaa - 100 euroa on 100 euroa, lahjoitti sen sitten kuka tahansa. Tärkeää on myös hyväksyä se, että kiinnostumme erilaisista asioista; joku itkee siamilaiskissojen kohtaloa ja toinen vetää ranheet auki ydinvoimalan porteilla. En kuitenkaan menisi yksinhuoltajalle, jonka budjetti on tiukoilla, vohottamaan luomutuotteiden tärkeydestä.

DANIELA PERSSON
toimitus@mediaplanet.com

Mitä elintarvikepakkausten tulisi kertoa ostajalleen?

Jopa yli 90 % kauppojen elintarvikkeista myydään ruokapakkauksissa. Ne päätyvät loppujen lopuksi kaatopaikalle tai hyödynnettäväksi.

- Suomalaisen kuluttajan pakkauksista kierrätetään jo noin puolet. Pakkauksissa käytetyt kuidut kuten paperi, kartonki ja aaltopahvi kierrätetään hyvin. Iso osa pakkauksista on myös muovia ja yhdistelmä-materiaaleja, joiden kierrättäminen on haasteellista. Keräyspisteiden ansiosta osataan ja pystytään jo hyvin kierrättämään ilman merkintöjäkin, selittää vanhempi tutkija Juhamatti Katajajuuri, MTT.

Liikaa informaatiota?

Tuoteselosteet ja houkuttelevaksi tarkoitettut värikkäät pakkaukset ovat joskus epäselviä, eikä selosteisiin viitsitä ja ehditä tutustua.

- Haasteena on se, että pakkauksissa on yhä enemmän uutta tietoa, jo pakollisia pakkausmerkintöjä on aika paljon. Pitkän ainesosaluettelon perään ovat tulleet ruoka-allergiaa aiheuttavien aineiden merkinnät, ja myös ravintoainemerkintöjä, samoin joitain kierrätys- ja ympäristömerkintöjä. Paljon puuhataan myös hiilijalanjälkimerkkien liittämiseksi pakkauksiin. Eli kyse ei ole siitä ettei osattaisi lukea pakkausselostetta, vaan pikemminkin liiallisesta informaation määrästä pakkauksissa.

Mitä pakkauksen tulisi kertoa?

Kuluttajalle pakkausmerkinnät tuovat luottamusta elintarvikkeisiin. Kertovathan ne tärkeää ravitsemus- ja koostumustietoa ostajalle. Mutta kun tiedämme, että ruoka aiheuttaa yli kolmanneksen kulutuksen ympäristövaikutuksista, ruoan ympäristövaikutuksista tulisi jatkossa jotenkin pystyä viestimään kuluttajille pakkauksissa.

- Pohjoismainen Joutsen- sekä EU-Kukka -ympäristömerkit harkitsevat kriteerityön käynnistämistä elintarvikkeille. Silloin yksi merkki kertoisi suoraan kuuluuko tuote omassa tuoteryhmässään ympäristön kannalta parhaisiin tuotteisiin. Pakkausten kierrätys on tärkeää, mutta tuotteiden ympäristövaikutuksista viestiminen olisi nykytilanteessa tärkeämpää kuin lisätä merkintöjä pakkausten kierrätettävyydestä.

DANIELA PERSSON
toimitus@mediaplanet.com

AJASSA

VALITSE UUSI - SÄÄSTÄ YMPÄRISTÖÄ!

Kysymys: Miksi kannattaa kierrättää vanha, isolla moottorilla varustettu auto ja valita tilalle vähän polttoainetta kuluttava uusi auto?

Vastaus: Vähän kuluttava auto päästää ilmaan vähemmän kasvihuonekaasuja, ja on edullisempi ajaa.

Suomen autokanta on Euroopassa Kreikan jälkeen toiseksi vanhinta, keskimäärin 18 vuoden ikäistä. Autoveron takia kalliita autoja pidetään, ja isoilla moottoreilla varustetut autot kestävät pitkään. Isot autot kuluttavat paljon polttoainetta ja aiheuttavat samalla runsaasti kasvihuonepäästöjä.

Olet avainasemassa

Uusi autokanta ei paranna tilannetta, jos ostetaan runsaasti polttoainetta kuluttavia autoja. Tekniikaltaan vanhat autot, joissa ei ole katalyysaattoria, aiheuttavat kuitenkin valtaosan niin sanotuista perinteisistä pakokaasupäästöistä.

- Isoin ongelma on kuitenkin se, että keskimääräistä kasvihuonepäästöä pitää pystyä vähentämään mahdollisimman nopeasti. Siinä uuden auton ostaja on avainhenkilö. Ajoneuvohallintakeskus AKE:n muutama vuosi sitten tehty tutkimus osoitti, että puolet suomalais-

sista, edes korkeasti koulutetut, eivät ymmärrä, että kasvihuonepäästöjä ei voida poistaa millään teknologialla. Ratkaisevaa on polttoaineen kulutus, professori Jyri Seppälä Suomen ympäristökeskuksesta toteaa.

Ihaille vähän kuluttavia

Suomalaisten henkilöautojen hiilidioksidipäästöt ovat pienentyneet runsaan 150 g/km tasolle vuoden 2008 autoverouudistuksen seurauksena. Vielä vuonna 2006 Suomen uusien henkilöautojen ominaishiilidioksidipäästöt olivat EU:n neljänneksi suurimmat, kun keskiarvo oli 162 g/km.

Suomeen tuodaan Saksasta paljon isoja, kuluttavia ja päästäviä autoja, joilla ajetaan vielä pitkään. Yksi syy käyttötarkoitukseenkin nähden liian isoihin autoihin ovat Suomen pitkät etäisyydet ja väljät parkkeeraus tilat varsinkin maaseudulla. Autonomistajat ovat myös konservatiivisia.

- Autolehtien toimittajat ihail-

Jyri Seppälä,
Professori,
Suomen
Ympäristökeskus

vat tekniikkaa ja hevosvoimia, kun pitäisi ihaila autoja, jotka kulkevat mahdollisimman vähällä polttoaineella. "Voimanpesäajattelu" herättää yhä joskus suuria tunteita. Suurin osa miehistä Suomessa ei vielä laske arvoa vähäpäästöisyydelle. Naiset ovat käsittäkseeni tässä suhteessa aika paljon edistyneempiä, Seppälä pohtii.

Pyri vastuulliseksi

Myönteistä kehitystä on tapahtunut, mutta se on ollut liian hidasta. Seppälän mukaan vanhojen autojen poistaminen liikenteestä auttaisi asiaa. Hyvä keino olisi myös romuttaa ne vähän ennenaikaisesti. Se olisi tärkeää myös liikenneturvallisuuden parantamisen takia. Ainakin vanhojen autojen ajokilometrejä pitäisi pystyä vähentämään. Kasvihuonepäästöjen vähentämisen kannalta liikenteen kokonaismäärän kasvua pitäisi myös pystyä hillitsemään.

Vastuullisuus on tänä päivänä selkeä kilpailuetu autoyrityksille. Tarjolla on automerkkejä, joissa on ympäristöystävällisiä ratkaisuja. Esimerkiksi USA:ssa ostajat ovat jo siirtyneet kertaheitolla vähän kuluttaviin autoihin.

JOUNI SUOLANEN

toimitus@mediaplanet.com

AJASSA

VINKKI

NAUTI KYYYDISTÄ HYVILLÄ MIELIN!

* Autoilemista pidetään nykyään usein itsekkäänä tekona, vaikka maamme pitkät välimatkat tekevät yksityisautoilun usein välttämättömäksi. Sijoittamalla itseesi ja tulevaisuuteesi ympäristöystävällisemmän auton muodossa teet osaasi terveemmän ympäristön puolesta.

KUVAT: ISTOCK.COM

Kierrätä vanhat autot ja renkaat!

Renkaiden kierrätys toimii Suomessa jo hyvin, mutta romuautojen kierrätyksessä on parannettavaa.

TAUSTAA

Vain puolet Suomessa vuosittain kertyvistä noin 100 000 romuautoista toimitetaan virallisiin vastaanottopaikkoihin. Romuautoja luovutetaan virheellisesti keräysverkoston ulkopuolisille, mikä voi aiheuttaa haittaa ja pilata ympäristöä. Romuajoneuvot voivat myös päätyä ulkomaille.

- Omistajan jätelain mukainen velvollisuus on toimittaa romuauto viralliseen vastaanottopaikkaan, jolloin se menee asianmukaiseen jätteenkäsittelyyn ja siitä kirjoitetaan maksuton romutusodistus, ylitarkastaja Susanna Ollila Pirkanmaan ELY-keskuksesta kertoo.

Kierrätä turvallisesti - saat todistuksen

Ainoastaan romutustodistuksella ajoneuvon saa myös lopullisesti pois rekisteristä ja omistajan vastuu päättyy. Viralliset vastaanottopaikat löytyvät internetistä osoitteesta www.virallinenvastaanotto.fi. Akkujen keräyspisteet löytyvät osoitteesta www.kierratys.info.

Keräysverkoston järjestämisestä ovat vastuussa ajoneuvojen ammattimaiset maahantuojat, val-

mistajat ja välittäjät, jotka ovat perustaneet sitä varten kaksi tuotajayhteisöäkin, jotka hoitavat kyseistä asiaa Suomessa.

- Romuautojen käsittely tapahtuu ammattimaisesti. Osat ja materiaalit saadaan suurelta osin talteen ja hyödynnettyä. Myöskään niiden sisältämät vaaralliset ja haitalliset aineet eivät pääse pilamaan ympäristöä, Ollila toteaa.

Palauta renkaat maksutta

Renkaissa tilanne on autoja parempi sikäli, että lähes kaikki käytetyt renkaat tulevat kerätyiksi ja hyödynnettyiksi. Renkaiden myyjien pitää ottaa vastaan käytetyt renkaat uusien renkaiden ostajalta.

Puolestaan maksuttoman, itselleen lähimmän, vastaanottopaikan jokainen voi tarkistaa tuotajayhteisöjen nettisivuilta www.rengaskierratys.com tai www.northretyre.com.

- Kaikki renkaiden ja ajoneuvojen maahantuojat eivät valitettavasti noudata lakia ja osallistu renkaiden kierrätykseen, ylitarkastaja Jonna Paatonen Pirkanmaan ELY-keskuksesta kertoo.

Keräyspisteissä renkaat lajitellaan. Rungoiltaan ehjät renkaat voidaan pinnoittaa, muut hyödynnetään materiaalina kuten rouheena tai kokonaisina renkaina esimerkiksi tienpohjiin ja suljetavien kaatopaikkojen rakentamiseen. Renkaiden jätteenhoito rahoitetaan uusien renkaiden oston yhteydessä perittävällä kierrätysmaksulla.

Susanna Ollila
Ylitarkastaja

KUVA: PIRKANMAAN ELY-KESKUS

JOUNI SUOLANEN
toimitus@mediaplanet.com

4 ENERGIAMERKINTÄ OHJAA AUTOHANKINTOJA

Apua kuluttajalle

1 Kodinkoneista tuttu energiamerkintä on nyt käytössä myös autokaupassa maaliskuun 2010 alusta lähtien. Merkinnän käyttö auto-liikkeissä myytävissä autoissa on toivottavaa, mutta ei pakollista. Henkilöautojen energiamerkintä helpottaa kuluttajaa vertailemaan eri automallien kulu-tusta, päästöjä, käyttökustan-nuksia ja verotusta.

Ohjaa parempaan

2 Energiamerkinnän ta-voitteena on ohjata au-tohankintoja ja autokan-nannan muutosta taloudelli-semmäksi ja ympäristöystävälli-semmäksi. Energiamerkintä en-nakoi EU:n päätöstä energiamer-kinnän pakollisuudesta.

Parhaat esiin

3 Vuoden 2010 helmikuus-sa runsas 10 prosenttia eli noin 570 automallia uusista myynnissä olevista mal-leista sijoittui parhaisiin A-C-luokkiin.

Löytyy helposti

4 Energiamerkki löytyy kunkin automallin omalta sivulta. Energiamerkinnän voi katsoa tai tulosta myös TraFin sivuilta osoit-teesta www.trafi.fi/ekoake.

LÄHDE: ELINA UOTILA, VIESTINTÄPÄÄLLIKKÖ, TRAFI

VINKKI

KIERRÄTYS-MATERIAALIA

* Suomessa lähes kaikki vanhat renkaat tulevat kierrätetyiksi, sillä uusien renkaiden myyjillä ja useilla kierrätyspisteillä on vastuu ottaa niitä vastaan maksutta.

KUVA: ISTOCK.COM

Hoppa lähti kiertoon, mutta vastuut jäi.

Vaadi romutustodistus kierrättäessäsi vanhan autosi. Vain silloin voit olla varma, että kaikki vastuut ovat lakanneet.

Suomen Autokierrätys

www.suomenautokierratys.fi

AJASSA

TEKO

7

HUUHTELE
JA LITISTÄ

ARVOKAS PAHVIVUORI
Suurin osa kierrätyspahvista, -kartongista ja -paperista pystytään tänä päivänä hyötykäyttämään ja ylijäävä osuus voidaan hyödyntää energiaksi.

KUVA: KATJIA KAVILO

LAJITTELU KANNATTAA!

KUVAT: ISTOCK.COM

Jokainen vaikuttaa

→ Lajittelemalla ja kierrättämällä jokainen voi vaikuttaa ympäristön hyvinvointiin.

Säästä puuta

→ Oikein lajiteltuna suuri osa jätteistä voidaan toimittaa hyödynnettäväksi. Kierrätys on tärkeää, sillä se säästää huomattavan määrän puuta, öljyä ja hiiltä.

Laatu määrittää

→ Jätteen jatkokäsittely riippuu jätteen laadusta. Osa jätteestä on lajiteltu ja osa jätteestä menee sellaisenaan energiaksi. Monet materiaalit, kuten paperi, muovi ja lasi voidaan lajitella ja kierrättää.

Käytät jo kierrätettyä

→ Useat päivittäin käyttämämme tuotteet, kuten nenäliinat, munapakkaukset, muovimukit, huonekalut, ruuvit ja tölkit, valmistetaan kierrätetystä materiaalista. Jätettä voi hyödyntää erinomaisesti esimerkiksi kaukolämmön polttoaineena sekä lasi- ja paperiteollisuudessa.

Käytä huolella

→ Suosimalla uusiomateriaaleja, käyttämällä tavaroita huolellisesti ja pyrkimällä pitkään käyttöikänsä vähennetään myös jätteen syntymistä.

Anna kartongin kiertää

Kysymys: Miksi pahvin, kartongin ja paperin lajitteluun kannattaa satsata?

Vastaus: Koska niiden lajittelu on helppoa ja keräyskartonki sekä -paperi ovat lähes 100 prosenttisesti uusiokäytävissä.

Suomalaiset käyttävät yli 300 000 tonnia erilaisia kuitupakkauksia vuodessa. Suurin pahvi- ja kartonkipakkausten käyttäjäryhmä on teollisuus kotitalouksien osuuden ollessa noin 1/3 em.määrästä.

Jätteiden kierrätyksen ja lajittelun asiantuntijan Juha-Pekka Salmen mukaan kuluttajien keräyskartonki, kuten kaikki kodeista, suurtalouksista ja toimistoista kertyvät paperi-, kartonki- ja pahvipakkaukset, poimitaan talteen kiinteistöjen tai taloyhtiöiden lajittelupisteiltä sekä aluekeräyspisteistä. Lajittelulaitoksella ne paalataan jopa 1000 kilon painoisiksi paaleiksi ja toimitetaan jatkokäyttöön.

- Kotitalouksien pahvi- ja kartonkipakkausten lajittelussa on

syytä muistaa nestepakkausten huuhteleminen, puhdistaminen ja litistäminen. Keräyksen kannalta on tärkeää, että renkaiden päällä ei kuljeteta ilmaa, Salmi toteaa.

Kierrätyspaperista kananmunakoteloksi

Juha-Pekka Salmen mukaan keräyskartonki ja -pahvi päätyvät takaisin teollisuuden raaka-aineksi: mm. kananmunakotelot on valmistettu sanomalehtipaperista ja monet non food- teollisuuden kuljetuspakkaukset kierrätyskarton-

gista. Merkittävä osa keräyspaperista päätyy paperitehtaalle, jossa siitä valmistetaan uutta sanomalehti- ja pehmpaperia.

Suurin osa kierrätyspahvista, -kartongista ja -paperista pystytään tänä päivänä hyötykäyttämään ja ylijäävä osuus voidaan hyödyntää energiaksi. Se mitä ei saada hyödynnettyä Suomessa, viedään uusiokäyttöä varten ulkomaille, Salmi tietää.

TARU SCHRODERUS

toimitus@mediaplanet.com

LAJITTELE JÄTTEET HELPOSTI KOTIPIHASSASI!

QUATTROSELECT-NELILOKEROISEN ASTIAN AVULLA
PUOLITAT KAATOPAIKALLE PÄÄTYVÄN JÄTTEEN MÄÄRÄN.

QuattroSelect on pienkiinteistöille tarkoitettu 370 l nelilokeroisen jätteastia, jonka avulla kierrätät keräyspaperin, kartongin, lasin ja metallin.

Astia tyhjenetään yhdellä kertaa erikoisvalmis- teisellä nelilokeroisella keräysautolla, joka pitää jätteet erillään myös kuljetuksen aikana.

**TILAUKSET JA
HINTATIEDUSTELUT:**

asiakaspalvelu@sitaфинland.fi
puhelin 010 540 176
WWW.SITA.FI/QS

VASTUUTA YMPÄRISTÖSTÄ
VAIVATTOMASTI!

**PALVELU-
LUPAUS:**

Ensimmäiset 3 kk
QuattroSelect-
palvelu on
veloitukseton.

HUOMIO

KUVA: ISTOCK.COM

EKOLOGISUUDEN MAAILMA

* Erilaiset pienet valinnat antavat ihmisille mahdollisuuden vaikuttaa ilmastoon niin ympäristössään kuin markkinataloudeksakin. Kiinnostamalla aurinkoenergiasta, kysymällä biopolttoainetta, suosimalla tuulivoimaa, käyttämällä ladattavia paristoja ja ostamalla vihreää sähköä, ihminen ilmaisee halunsa kantaa vastuunsa.

AJASSA

LAJITTELE KOTONA

2

1

OIKEA ASENNE
1. Jätteiden lajittelusta tulee muutaman päivän harjoittelun jälkeen automaattinen tapahtuma, joka ei vaadi suurta vaivaa.
2. Opetä lapsesi lajittelemaan ja kierrättämään jo pienestä pitäen, niin se on heille luonnollista kaiken ikää.
3. Nykyisin arvokas lajiteltu jäte matkaa automaattisesti uusiokäyttöön.

KUVAT: ISTOCK.COM

3

LYHYESTI

Mistä apua lamp- puviidakkoon?

■ **Kysymys:** Miten kaupan kymmenillä vaihtoehdoilla varustetusta hyllystä voi löytää juuri tarpeisiinsa sopivan lampun?
 ■ **Vastaus:** Mieti ensin lampun käyttötarkoitus ja -kohde, selvitä oikea koko sekä tarvittavan valon määrä. Vaihtoehdot kaventuvat nopeasti muutamaan.

Hehku-, energiansäästö-, halogeeni-, led- ja kuitulamppujen valikoima on niin laaja, että kuluttajalta menee helposti sormi suuhun. Miten ihmeessä kaupasta voi selvittää oikean lampun kanssa kotiin?

Energiatoteuttamisasiantuntija Antti Kokkonen ohjeistaa ottamaan parista perusasiasta selvää ennen kauppaan menemistä.

- Tärkein lampun valintaan vaikuttava seikka on sen käyttötarkoitus ja se, tuleeko lamppu sisä- vai ulkokäyttöön. Kodin valaistustarpeissa on eroja: esimerkiksi makuuhuoneeseen riittää hyvin lämpimän valkoinen 2700 kelviniin lamppu. Työhuoneeseen tarvitaan enemmän valotehoa, jolloin sopiva valinta on esimerkiksi neutraalin valkoinen 4000 kelviniin lamppu. Energiansäästölamppu on hyvä valinta koko yön päällä olevaan kuvulliseen ulkovalaisimeen, jossa se saavuttaa täydellisen valotehonsa vasta lämmitettyään. Se sopii hyvin myös sisätilojen yleisvalaistukseen, Kokkonen ohjeistaa.

Älä tuijota watteja!

Antti Kokkonen mukaan vanhoissa hehkulamppuissa mainittu wattimäärä ei kerro paljonko lamppu tuottaa valoa vaan kuinka paljon se vie energiaa. Lamppua valitessa tulisi kiinnittää huomiota wattimäärän sijasta lampun lumeneli valovirta-arvoon. Uusissa lamppuissa valon vastaavuuden tulee olla samaa luokkaa kuin käytöstä poistuvissa hehkulamppuissa.

- Jos energiansäästölamppun lumen-arvo on noin 700, se vastaa 60 wattisen lampun valovirtaa ja riittää hyvin yleisvalaistukseen. Sama lamppu kuluttaa energiaa noin 13 wattia, Kokkonen havainnollistaa.

Myös halutun lampun valon väriämpötila vaikuttaa valintaan: toiset pitävät hieman kellertävää ja toiset neutraalin valkoisesta valosta.

- Molempia vaihtoehtoja on tarjolla useammista lamppuista.

Jätteiden lajittelu on asennekysymys

■ **Kysymys:** Miksi jokaisen tulisi lajitella jätteensä? Eikö seka- ja biojätteen erottelu riitä?
 ■ **Vastaus:** Ei riitä, sillä ilman kunnollista lajittelua sekajätettä syntyy aivan liikaa. Tehokas lajittelu vähentää ympäristö-ongelmia ja tehostaa jätteiden hyötykäyttöä.

”Lajittelu on niin helppoa! Ennen kuin ryhdyimme lajittelemaan, sekajätettä syntyi paljon.”

Unto Kytö
 Auran asiakasyhdistyksen hallituksen varapuheenjohtaja KUVAA: JYRRI KYTÖ

ESIMERKKI

Turun lähellä Aurassa asuva Unto Kytö innostui lajittelusta muutama vuosi sitten muutettuaan vaimonsa kanssa omakotitalosta pienempään paritaloon.

- Yritin vähentää muuton yhteydessä tavaran määrää ja vein autokatokseen kaikki vuosien aikana kertyneet ylimääräiset tavarat, sanomalehtiä, tölkkejä, pulloja ja purnukoita. Lopulta kyllästyin siihen, että kun halusin päästä jostakin jätteestä eroon, jouduin ottamaan ne säilöstä uudelleen esiin ja viemään eteenpäin. Vieraillessani Turussa rakentamisen messuilla näin paikallisen jäteyhtiön esitellyn nelilokeroisesta jätteiden lajittelupisteestä ja kiinnostuin heti. Rungas vuosi sitten sellainen tilattiin meidänkin kiinteistölle, Kytö kertoo.

Helppoa ja vaivatonta

Kytöjen kotona oleva jätteidenlajittelupaikka on sekajätteen lisäksi omat lokeronsa sanomalehdille ja pahville, polttamiskelpoiselle jätteelle, kovalle muoville ja

metalleille sekä kierrätyskelpoiselle, värilliselle lasille.

- Lajittelu on nykyisin niin helppoa! Enää lasi- ja muovipurnukoita tai sanomalehtiä ei tarvitse säilöä mihinkään vaan ne voi pistää kierrätykseen saman tien. Nyt meidän ei myöskään tarvitse miettiä sopivaa paikkaa lehtipinolle, sillä voin viedä

sanomalehden paperinkeräysastiaan vaikka heti lukemisen jälkeen.

Unto Kytön mukaan lajittelu on ensisijaisesti asennekysymys: sen oppii jos haluaa. Pessimistejä löytyy silti aina, sillä läheskään kaikki eivät usko lajiteltujen jätteiden päätyvän jätteenkäsittelylaitokselta eri loppukäyttökohteisiin.

FAKTA: KAIKKI ELOPERÄINEN ON BIOJÄTETTÄ

■ **Biojätettä ovat** kaikki eloperäiset, maatuvat ainekset, kuten hedelmien, vihannesten, juuresten ja kananmunien kuoret, marjojen, hedelmien ja kalojen perkuujätteet sekä ruoantähteet.

■ **Biojätteisiin kuuluvat** myös kahvin tai teen porot suodatinpapereineen, käytetyt talouspaperit ja lautasliinat, kuivuneet ja pilaantuneet elintarvikkeet sekä pahviset kananmunakennot. Myös kukkamulta, kasvinosat, kuihuneet kukat, puutarhajätteet ja lemmikkieläinten puupoh-

jaiset kuivikkeet kuuluvat biojätettäisiin.

■ **Pakkaa biojäte** sanomalehteen, kartonkipakkaukseen (esim. muropakkaus) tai muuhun maatuvaan materiaaliin. Valuta ruoantähteistä nesteet viemäriin.

■ **Muista, että biojäte** on hyötyjätettä. Jos laitat biojätteen sekajätteisiin, se viedään kaatopaikalle, jossa se mätänee ja tuottaa maapallon ilmakemialle haitallista metaania. Omaan astiaansa kerätty biojäte viedään kompostointilaitokseen, jossa se muuttuu puhtaaksi mullaksi.

- Joku päivä minä vielä hyppään jäteauton kyytiin kamerani kanssa ja kuvaan sen matkan jätteidenkäsittelylaitokselle. Siellä tallentaisin kameraani jätteiden käsittelyn ja matkan niille tarkoitettuihin osoitteisiin. Sen luulisi pistävän skeptisimmätkin lajittelemaan, Kytö naurahtaa.

Kompostista mullaksi

Unto Kytö sanoo monilokeroisen jätteiden lajittelupaikan tekemisen lajittelusta verrattoman helppoa. Jos jonkin tuotteen oikea lokero on hakusessa, voi sen käydä tarkistamassa lajittelupisteeltä. Jokaisen jätteenkäsittelylaitoksen luokassa on selkeä lista tuotteista, joita sinne saa laittaa. Kytöjen lajittelupaikka sijaitsee autokatoksen kupaissa, josta se on helppo tyhjentää.

- Ennen kuin ryhdyimme lajittelemaan, sekajätettä syntyi paljon. Nykyisin polttokelpoinen jätelokero täyttyy harvoin, sillä suurimmat tilanviejät, kuten kartonki- ja muovijätteet, lajitellaan erikseen.

Viime kesänä Unto Kytö aloitti kompostoinnin, sillä biojätteiden lajittelu ei kuulu Kytöjen jätesopimukseen. Biojätteeseen menevät kaikki eloperäiset ja maatuvat jätteet, kuten ruuan tähteet, hedelmien kuoret ja kahvinporot.

- Ensi kesänä voinkin jo kaivella kompostista ravinteikasta multaa kotipihaan kasvien juurille, Unto Kytö arvelee.

AJASSA

TEKO

9

MATKAA
AJATUKSELLA

NAUTI VASTUULLISESTI
Jos lennät matkakohteeseesi, valitse vastuullinen lentoyhtiö. Matkusta kotimaan matkat ilmastoa säästään, jos mahdollista.
KUVAT: ISTOCK.COM

LYHYESTI

Elina Ranta
Koulutus- ja viestintäkoordinaattori
SMAL
KUVA: MARI SUIHKO

Matkailijan ja matkantarjoajan vastuu

Matkailuala on kaksipiippuinen asia. Se on maailman neljänneksi suurin elinkeino ja työllistää jopa 8,4 % maailman työvoimasta, mutta samalla se kuluttaa luonnonvaroja, aiheuttaa päästöjä ja ruokkii mm. seksitivismiä. Elina Ranta Suomen matkatoimistoalan liitosta kertoo kuinka me matkustajat voimme toimia vastuullisemmin:

- Vastuullinen ja kestävä matkailu tarkoittaa sitä, että kasvatetaan matkan hyödyllisiä vaikutuksia ja vähennetään niitä haitallisia. Matkaa varatessa ja sen aikana voi omilla valinnoillaan vaikuttaa paljon siihen, kuinka matka vaikuttaa ympäristöön sekä matkakohteeseen ja sen väestöön. Palvelut tulisi ostaa toimijoilta, jotka pystyvät osoittamaan, että ne huomioivat matkailun ympäristö- ja sosiaaliset vaikutukset.

Lennä "kiltimmästi"

Jokainen lomalento tuottaa tonneittain hiilidioksidipäästöjä. Täydellisen "vihreää" lentomatkaa ei olekaan, mutta lennon ekologisuuteen voi vaikuttaa.

- Kannattaa valita sellainen ympäristöön panostava lentoyhtiö, jolla on esimerkiksi ympäristötositifikaatti, tai se lentää uusilla ja siten vähäpäästöisemmillä koneilla. Lentäessä kannattaa myös valita mahdollisimman suora reitti ilman välilaskuja ja mukaan pakata vain välttämättömät tavarat, sillä mitä vähemmän painoa, sitä vähemmän kuluu polttoainetta.

Lennosta aiheutuvat hiilidioksidipäästöt voi myös hyvittää maksamalla vapaaehtoisen maksun.

- Jotkut lentoyhtiöt tarjoavat asiakkailleen mahdollisuutta maksaa CO2-hyvitysmaksun, lisäksi maksun voi suorittaa useiden järjestöjen kautta. Paikasta toiseen siirtymisestä syntyvät päästöt voi selvittää itse myös päästölaskureilla, joita mm. monet lentoyhtiöt tarjoavat.

Osalla matkailualan yrityksistä on pitkä kokemus kestävämmän matkailun kehittämisessä ja hioutuneet ympäristöohjelmat. Matkailuelinkeinon kestävä kehitys Helsinki Declaration-julistuksen on allekirjoittanut 96 alan yritystä ja organisaatiota.

Vastuullisen matkailijan perussääntö: suosi paikallista

Kysymys: Ekologisuuteen pyritään niin kaikessa kuluttamisessa – miten ottaa se huomioon matkustaessa? Vastaus: Tukemalla paikallista elinkeinoa ja muistamalla, että toisessa maassa olet aina vieraina.

Kone on lastattu - turisteilla! 800 miljoonaa ihmistä matkustaa vuosittain ympäri maailmaa ja pallon talleajien määrän odotetaan tuplaantuvan seuraavan kymmenen vuoden aikana. Jokainen matka jättää hiilijalanjälkensä ilmastoon.

- Kaikki liikkumismuodot ovat oikeastaan epäekologisia, mutta vihreimmän matkailutavan löy-

tämiseksi kannattaa nähdä vaivaa. Kestävä kehitys ja vihreä matkailu kun on sekä matkailijan että matkantarjoajan edun mukaista, selittää kestävä matkailun asiantuntija ja tutkija Tom Selänniemi.

"Täysihotoloukku"

Kun valitsee "all inclusive"-hotelin, hotellialueelta ei tarvitse matkan aikana edes poistua, sillä kaikki tarvittu löytyy sieltä, ravintoloista rantoihin, mikä on samalla pois paikallisilta yrittäjiltä.

- Paikallinen elinkeino näivetty kun turistit valitsevat "all inclusive"-majoituksen. Perussääntöni vastuulliselle matkailijalle olisikin: suosi paikallista. Majoi-

tu paikallisessa, ehkä perheen vettä huoneistohotellissa. Syö

VINKKEJÄ EKO-MATKAILUUN

■ **Tervettä maalaisjärkeä** on hyvä käyttää kohteen ja matkan pituuden valinnassa. Kaupunkiloma tehdään lähelle ja kaukoloma varten varataan viikkoja.

■ **Suosi paikallisten** ihmisten tuotteita ja palveluita. Pyri jättämään suuri osa matkasi hinnasta. **Kun liikut** matkakohteeseen luonnossa, älä jätä jälkeä. Patikoi poluilla ja pitkospuilla, laskettele merkityillä rinteillä, aja vain merkityillä reiteillä.

ja juo kylän tavernassa. Kun kaikkea ei tarjoilla valmiiksi, tutustuu myös ympäristöönsä.

Suomalaiset ovat matkanjärjestäjänäkin toimineen Selänniemen, mukaan hyviä matkustajia. Osaamme noudattaa paikallisia sääntöjä ja ympäristötietoisuus on korkea.

- Suomalainen osaa ulkomailla käyttäytyä kuin vieras, mikä herättää kunnioitusta. Hän on mielellään paikallisten keskuudessa, ja suosii usein hotelleja, jotka sijaitsevat keskellä kylää - paikallisten keskellä.

DANIELA PERSSON
toimitus@mediaplanet.com

Löydä ympäristöystävällinen hotelli

Suuri osa matkustajista valitsee hotellin ja tutustuu siihen netissä. Nettimatkatuomistot harvoin kuitenkaan kertovat tarjolla olevien hotellien ympäristöystävällisyydestä. Tiedon löytää sen sijaan useimmiten hotellin omilta sivuilta.

- Ekomerkkejä löytyy sadoittain, ja silloin niiden uskottavuus on tietenkin vähän kyseenalainen. Joitakin merkkejä kun voi jopa

ostaa. Pohjoismaiden Joutsen, EU-kukka ja Green Globe ovat kuitenkin luotettavia standardimerkkejä, selostaa matkailututkija Tom Selänniemi.

"Vihreän" tuntomerkit

Ekohotellia etsiessä kannattaa vertailla hotelleja ja kysellä, mitä niissä on tehty veden ja energian säästämiseksi sekä jätteen synnyn ehkäisemiseksi.

- Ympäristöystävällinen hotelli on hyvin johdettu hotelli, eli perusasiat kuten auringo-

nen energian hyödyntäminen ja energiankulutus valaistuksen ja veden käytön suhteen on otettu huomioon. Veden käyttöhan tulee myös hotellille kalliiksi, joten ekologisuus ja kannattavuus kulkevat siinä käsi kädessä.

Hyvästä pitää maksaa

Valmismatkoja - lentoineen ja hotelleineen - myydään nykyään alle parilla sadalla eurolla. Selänniemen mukaan se ei ole vastuullista matkailua.

- Vastuullinen matkailija ajat-

DANIELA PERSSON
toimitus@mediaplanet.com

Tjäreborg – edelläkävijä myös ympäristöasioissa

Hyvä ympäristö on Tjäreborgin toiminnan perusta. Siksi olemme jo 16 vuotta työskennelleet järjestelmällisesti ja määrätietoisesti ympäristön hyväksi. Nykyään seitsemälle Sunwing Resort -perhehotellillemme on myönnetty Euroopan Unionin ympäristömerkki, EU-Kukka. Tämä kaikkien vaativin hotelleille myönnettävä ympäristömerkki osoittaa, että hotellimme ovat vähentäneet energian, veden ja kemikaalien kulutusta sekä jätteiden määrää EU-Kukan vaatimien kriteerien mukaisesti.

Tjäreborgilla on kaikissa hotellisopimuksissa ympäristölauseke jota hotellit sitoutuvat noudattamaan. Hotellien ympäristötyötä seurataan vuosittain ja yhteistyö loppuu mikäli lauseketta rikotaan. Olemme lisäksi tänä vuonna aloittaneet yhteistyön eurooppalaisten matkanjärjestäjien perustaman Travelifen kanssa. Travelife on laaja kestävä kehityksen tavoitejärjestelmä, joka auttaa matkailualan yrityksiä luomaan kestävä kehityksen suuntalinjat sekä valvoo sovittujen toimenpiteiden toteuttamista. Siihen kuuluu ympäristöasioiden lisäksi myös hotellien sosiaaliseen vastuuseen liittyviä asioita. Tavoitteena on, että kaikki Sunwing Resortit ja SunGardenimme saavat Travelife-merkinnän vuoden 2010 aikana. Seuraavaksi ovat vuorossa Sunprime Resort -aikuishotellimme.

Hotellimme lisäksi myös lentoyhtiömme Thomas Cook Airlines Scandinavia on edelläkävijä ympäristöasioissa. Sillä on alan alhaisin polttoaineen kulutus per matkustajakilometri ja se on 2000-luvun alusta lähtien vähentänyt lennoilla syntyvän jätteen määrää yli 75 %. Mikäli siis haluat matkustaa vihreämmin, valitse Tjäreborg.

Lisätietoja Tjäreborgin ympäristötyöstä voit lukea netistä www.tjareborg.fi/ymparisto
Kaikki ympäristömerkityt hotellit löydät osoitteesta www.tjareborg.fi/vihreat-hotellit

Tjäreborg.fi

Asu paremmin, matkusta vihreämmin.

Vireämmät ja vihreämmät kokoukset ja tapahtumat

Onnistunut tapahtuma ja pieni jalanjälki Joutsenmerkityssä hotellissa

Toimivat tilat. Maksuton laajakaistayhteys. Videoneuvottelumahdollisuus. Virkistävät tarjoilut. Kahvitorit. Onnistunut kokous Yes I Can! -palveluasenteella ja 100 % tyytyväisyystakuulla. Muista myös goldpoints plus Meeting Planner -etuohjelma.

Helsinki 020 1234 700, Oulu 020 1234 730,
Turku 020 1234 710, Vaasa 020 1234 720
conference.finland@radissonblu.com

radissonblu.fi/kokoukset

Radisson **BLU**
HOTELS & RESORTS

HENKILÖKOHTAINEN NÄKÖKULMA

Uutta ei aina tarvitse olla. Saatan hyvin ostaa kirpputorilta rikkinäisenkin vaateen. Näen helposti onko se korjattavissa, ja laitan sen kuntoon mielelläni. Tämä koskee myös vanhoja tavaroita, huonekaluja ja antiikkia - pieni särö lasissa ei haittaa ja kaappi **voi olla kaunis**, vaikka se on vino.

Parsin ja paikkaan, korjaan ja kierrätän

Olen pitänyt käytettyjä vaatteita niin kauan kuin muistan. Kun olin pieni, vaatteet kiersivät suvussamme lapselta lapselle. Muistan vain harvoja kertoja, että olisimme käyneet ostamassa vaatteita oikein kaupasta. Äitini ei ollut varakas, varmasti se johtui siitäkin, mutta hän myös osasi ajatella ekologisesti ennen kuin minä vielä tiesin koko sanan merkitystä.

Minulle ei ommeltu vaatteita, enkä osaa niitä itsekään ommella, mutta korjaamaan olen opetellut. Nykyään parsiminen, paikkojen ompelu, kulumien ja reikien korjaus on minulle rauhallisen terapeutista puuhaa.

Rakastan kirpputoreja!

Teininä aloin käydä kirppareilla ja harrastan sitä edelleen. En oikeastaan koskaan heitä vaatteita tai tavaroita pois, vaan annan niitä eteenpäin. Ystävöpiirissä kierrätämme kaikki lastenvaatteet ja -tavarat, ja jos joku kampeeni ei ystäville käy, myyn sen kirpputorilla. Minusta se on ensinnäkin ihanaa - hyvät vaatteet vain paranevat käytössä - mutta myös järkevää.

Aina on joku, joka pitää vaatteesta tai tavarasta jota itse ei käytä. Minulla on muutama suosikki-kirppis, joissa poikkean usein, mut-

ta jos matkoilla näen kiinnostavan Second Handin, on pakko käydä se tsekkaamassa. Tätä voi kutsua harrastuksekseni. Tai oikeammin: olen ihan koukussa - rakastan kirpputoreja!

Suosikit löytyvät läheltä

Ihan kaikkea en nykyään käytettynä löydä. Olen oppinut tuntemaan muutaman vaatemerkin, joita suosin. Haluan, että vaatteissani on jokin juju, ajatus, pieni vääntö. Esimerkiksi ensi-illoissa suosin kierrätysmateriaaleista tehtyjä luomuksia, jotta muutkin tajuaisivat huomata hyvät ja vastuulliset vaatemerkit. Asuissani arvostan ekologista ajattelua ja suomalaisia materiaaleja suomalaisilta suunnittelijoilta, jotka tekevät vaatteensa melkein pä itse."

Minulla on myös sattumalta löytynyt, arvokas ompelijakontakti, joka tekee upeita, uniikkeja lastenvaatteita käytetyistä kangaspaloista ja vanhoista vaatteista. Parempaa en voisi toivoa! Vaatteilla voi, edelleen, ottaa paljonkin kantaa. Jos joku on keksinyt hyvän kierrätysidean, siitä kannattaa ehdottomasti maksaa. Jos olisin viisas kuluttaja, en ostaisi niin paljon lastenvaatteita. Mutta. En voi vastustaa esimerkiksi 70-luvun froteepotkukousuja, jos sellaiset käytettyinä löydän.

Päivänselvä juttu

Omissa jokapäiväisissä valinnoissani yritän toimia vastuullises-

EKOLOGISUUS

"Asuissani arvostan ekologista ajattelua ja suomalaisia materiaaleja suomalaisilta suunnittelijoilta, jotka tekevät vaatteensa melkein pä itse."

Minttu Mustakallio
Näyttelijä
KUVA: DAVIDE PAVONE

ti. Tätä ajattelen oikeastaan päivittäin - jos en ajattele, asia tulee vastaan lähes kaikkialla. Usein luen tai kuulen uusista jutuista tai ystävät suosittelevat ympäristöystävällisiä tuotteita.

Saatan aika helpostikin muuttaa tottumuksiani ja opetella uutta, jos koen, että niin tekemällä voin yhtään auttaa hidastamaan maapallon tuhoutumista. Kierrätys on tietysti päivänselvä juttu. Tätä jaksan saarnata muillekin - liiankin kanssa. Minusta on ylimielistä jättää kierrättämättä nykypäivänä.

Lisää luomua tiskiinkin

Välillä kulutan varmasti vähän, mutta toisinaan omasta mielestäni liikaa. Olen joskus pitänyt kuukausienkin "ostolukkoa". Yritin olla ostamatta kaikkea muuta paitsi ruokaa. Kuluttamatta jättäminen on vapauttavaa, mutta joskus myös kuluttaminen on sitä. Aika ajoon sorrunkin turhuuksiin. Ja lentäminen. En ole, mutta haluaisin olla, kuin ystäväni ja kollegani Jussi Lehtonen: hän ei lennä ollenkaan.

En ole mikään täydellinen ekokuningatar. Teen vain parhaani, ja sitäkin voisin vielä paljon petrata. Välillä ahdistun siitä, että yksi ihminen voi tehdä niin vähän. Isot ratkaisut tulevaisuudestamme tehdään muualla. Sitten taas ryhdistäydyn ja ajattelen, että kannattaa silti yrittää.

5

KEVENNÄ REPPUASI

Asuminen syyniin

1 Suomalainen kuluttaa asumiseen vuosittain keskimäärin 5600 kiloa, jota voisi pienentää siirtymällä tuulisähköön ja laskemalla kodin sisälämpötilaa kahdella asteella.

Matkustaminen kuluttaa

2 Matkailu ja liikenne raskaita eniten ympäristöä ja kulutus on 20 800 kilon luokkaa vuodessa per henkilö. Sitä voisi pienentää huomattavasti ottamalla tavaksi käyttäen arkin julkista liikennettä, rajoittamalla Eurooppaan lentämistä yhteen kertaan vuodessa ja kulkemalla esimerkiksi junalla mökille.

Harvemmin lihaa

3 On arvioitu, että lihan tuotannosta koituu lähes viidennes maailman kasvihuonekaasupäästöistä. Jos suomalaiset vähentäisivät lihansyöntiä ja maidonjuontia puolella, olisi muutos ekologisesti olennaisempi kuin vaikkapa pakkausten kierrättäminen.

Urheile luonnossa

4 Hyvätkin harrastukset kuluttavat ympäristöä. Juoksulenkki ulkona luonnossa on parempi ympäristön kannalta kuin uimahallissa käyminen.

Huolla hyvin

5 Pidennä tuotteiden elinikää korjauksilla ja hyväällä huollolla. Niiden käyttömääriä voi lisätä esim. yhteiskäytöllä.

KATSO: WWW.KULUTTAJAVIRASTO.FI, ILMASTODIEETTI.FI

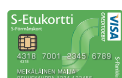
YMPÄRISTÖMME PUOLESTA
NYT MYÖS SOKOS HOTELLISSA

Sokos Hotel Aleksanteri Helsingissä, Flamingo Vantaalla ja Tammer Tampereella ovat ensimmäisinä Sokos Hotelleina saaneet Joutsenmerkin. Pohjoismaisella ympäristömerkillä varustetuissa hotelleissamme tahdomme omalta osaltamme vaikuttaa ympäristön hyvinvointiin mm. käyttämällä uusiutuvia energianlähteitä, vähentämällä vedenkulutusta ja tehostamalla jätteiden lajittelua.

Valitsemalla Sokos Hotellin olet mukana huolehtimassa yhteisestä asiastamme!

Tiedustelut ja varaukset: Sokos Hotels Myyntipalvelu, puh. 020 1234 600, ma-pe klo 8-20 tai www.sokoshotels.fi

Puhelun hinta: lankapuhelimesta 0,0821 €/puhelu + 0,02 €/minuutti, matkapuhelimesta 0,0821 €/puhelu + 0,149 €/minuutti

www.sokoshotels.fi

SOKOS HOTELS
KESKELLÄ KAUPUNKIA. KESKELLÄ ELÄMÄÄ.

AJASSA

VINKKI

MUISTA KIERRÄTTÄÄ ELEKTRONIIKKAA

✱ Elektroniikan kierrätys toimii Suomessa hyvin kansainvälisessä vertailussa. Kun EU:n tavoite on e-kierrättää 4 kiloa henkilöä kohti, meillä päästään jo 8-9 kilon tasolle. Kuitenkin pohjoismaiset naapurimme ovat meitä selvästi edellä - Ruotsi ylittää 16 kiloon henkeä kohti.

Miksei e-kierrätys toimi meillä paremmin? Yksi keskeinen syy on tiedon puute kierrätyspaikoista ja -mahdollisuuksista. Tarvittaisiin valtakunnallista mediatiedotusta. Kierrätyspisteitä on myös harvassa. Se merkitsee kierrättäjälle vaivaa, kustannuksia ja ajanhukkaa.

Isot elektroniset laitteet kuten PC:t, pesukoneet ja televisiot kierrätetään kohtalaisen hyvin, mutta pienet kuten kännykät, iPodit ja sähköhammas-harjat varsin huonosti. Puolet vanhoista kännyköistä lojuu laatikoissa ja vain 3 prosenttia kierrätetään.

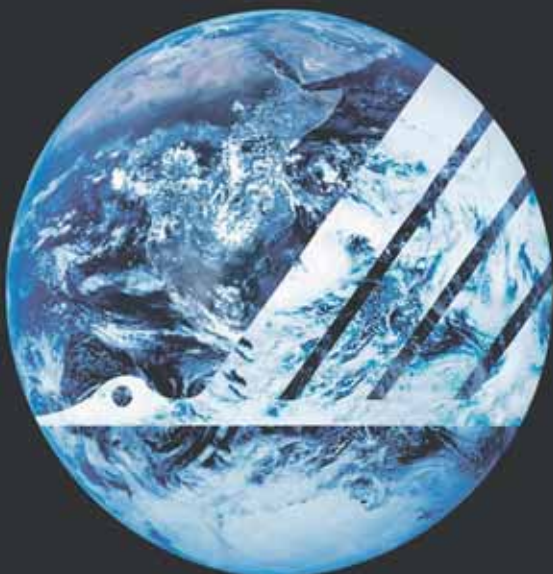
Yksi keskeinen syy tiedon ohella on perinteen puute. Pullot on totuttu kierrättämään, mutta elektroniikka kehittyy huimaa vauhtia, eikä kierrätys ole pysynyt perässä. Kännykkä on helppo heittää roskikseen, mistä se kulkeutuu kaatopaikalle maaperää ja vettä saastuttamaan.

Kännykkäliikkeet ottavat vastaan vanhoja kännyköitä. Ne voi myös viedä sähkö- ja elektroniikkaromun kierrätyspisteisiin tai toimittaa kännyköiden kierrätykseen erikoistuneeseen nettiyrittäjään.

KUVA: ISTOCK.COM

Tahdotko tehdä enemmän ilmaston hyväksi?

Valitse Joutsenmerkki!

Joutsenmerkitty tuote tai palvelu on ilmastoystävällinen koko elinkaarensa ajan.

Lisää tietoa Joutsenmerkistä sekä listan merkin ansainneista tuotteista ja palveluista löydät osoitteesta

www.ymparistomerkki.fi

JOUTSENMERKKI ON MYÖS
ILMASTOMERKKI

**MEDIA
PLANET**

KERRO MIELIPITEESI, ME KUUNTELEMME!

 OSALLISTU KYSELYYN OSOITTEESSA WWW.MEDIAPLANET.FI/FEEDBACK

→ Tavoittemme on auttaa lukijoitamme menestymään. Mielipiteesi ja ajatuksesi ovat siis meille erityisen tärkeitä. Kun osallistut lehtemme kehittämiseen, osallistut samalla Viking Linen lahjakortin arvontaan.

→ Lahjakortin voittaja pääsee 2-4 hengen risteilylle Tukholmaan A-luokan hytissä, valitsemanaan ajankohtana.

→ Ryhtymällä kriitikoksi teet myös laajemmalti hyvää, sillä lahjoitamme jokaista saamaamme lukijavastausta kohden yhden euron Haitia auttavaan hyväntekeväisyyteen.

→ Tervetuloa kertomaan mielipiteesi tästä lehdestä!

**OSALLISTU
VIKING LINEN
LUKSUS-
LAHJAKORTIN
ARVONTAAN**

**AUTA
HAITIA**
VASTAAMALLA
KYSELYYMMME

VIKING LINE